

1. פרשת שלח

(לט) וְהָיָה לָכֵן לְצִיצֵת וְרֵאִיִּתָּם אֹתוֹ וּזְכָרְתֶּם אֶת־כְּלִמְצוֹת יְקֹקֶךָ וְעִשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תִתְּוֹרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זִנִּים אַחֲרֵיהֶם:

2. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יב עמוד ב

אחרי עיניכם - זה הרהור עבירה, שנאמר: ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא ישרה בעיני, אתם זונים - זה הרהור עבודה זרה, וכן הוא אומר: ויזנו אחרי הבעלים.

3. רש"י במדבר פרשת שלח פרק טו פסוק לט

הלב והעינים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות, העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות:

4. תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף כ עמוד א-ב (עיין ש"ת קרני רא"ם ריז: <http://bit.ly/2hY3Qsx>)

ולאסתכולי מי שרי? מיתבי: ונשמרת מכל דבר רע - שלא יסתכל אדם באשה נאה ואפילו פנויה, באשת איש ואפי' מכוערת, ולא בבגדי צבע [של] אשה, ולא בחמור ולא בחמורה ולא בחזיר ולא בחזירה ולא בעופות בזמן שנזקקין זה לזה... ולא בבגדי צבע [של] אשה. א"ר יהודה אמר שמואל: אפילו שטוחין על גבי כותל. א"ר פפא: ובמכיר בעליהן. אמר רבא: דיקא נמי, דקתני ולא בבגדי צבע אשה, ולא קתני ולא בבגדי צבעונין, שמע מינה.

5. שולחן ערוך אבן העזר הלכות אישות סימן כא סעיף א

צריך אדם להתרחק מהנשים מאד מאד. ואסור לקרוץ בידיו או ברגליו ולרמוז בעיניו לאחד מהעריות. ואסור לשחוק עמה, להקל ראשו כנגדה או להביט ביופיה. ואפילו להריח בבשמים שעליה אסור. ואסור להסתכל בנשים שעומדות על הכביסה. ואסור להסתכל בבגדי צבעונים של אשה שהוא מכירה, אפי' אינם עליה, שמא יבא להרהר בה.

6. שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שז סעיף טז

מליצות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק, כגון ספר עמנואל, וכן ספרי מלחמות, אסור לקרות בהם בשבת; ואף בחול אסור משום מושב לצים (תהילים א, א), ועובר משום אל תפנו אל האילים (ויקרא יט, ד) לא תפנו אל מדעתכם; ובדברי חשק, איכא תו משום מגרה יצר הרע; ומי שחיברן ומי שהעתיקן, וא"צ לומר המדפיסן, מחטיאים את הרבים.

7. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כה עמוד ב

אמר רבא: צואה בעששית - מותר לקרות קריאת שמע כנגדה, ערוה בעששית - אסור לקרות קריאת שמע כנגדה. צואה בעששית מותר לקרות קריאת שמע כנגדה - דצואה בכסוי תליא מילתא, והא מיכסיא; ערוה בעששית אסור לקרות קריאת שמע כנגדה ולא יראה בך ערות דבר, אמר רחמנא, והא קמיתחזיא.

8. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן עה סעיף ו

היתה ערוה כנגדו, והחזיר פניו ממנה, או שעצם עיניו, או שהוא בלילה, או שהוא סומא, מותר לקרות, דבראייה תלה רחמנא והא לא חזי לה.

9. ב"ח אורח חיים סימן עה

כתב הרמב"ם בפ"ג (ה"טז) דאסור לקרות כנגד הערוה עד שיחזיר פניו משמע דבהחזרת פנים סגי וקשה מהא דהביא המרדכי בפרק מי שמתו (סי' עו) גרסינן בירושלמי (פ"ג ה"ה) ר' אילא וחבירו הוו יתבי קמי פונדקא ברמשא אמרי מהו מימר מילי דאורייתא אמר ליה מכיון דאי הוה ימא הוינן חמין מה קמן ברם כדן אסורה משמע במקום שראוי לראות הערוה אין מועיל העלמת עין עכ"ל מיהו יש לחלק דדוקא באינו מחזיר פניו אין מועיל מה שאינו רואה בלילה שהרי ביום היה רואה אבל מחזיר פניו אפילו ביום שרי כל שכן בלילה דשרי אי מחזיר פניו שהרי אפילו היה יום לא היה רואה כיון שהחזיר פניו כן נראה לי אבל ב"י כתב דלהרמב"ם בלילה או אם הוא סומא או עוצם עיניו אפילו ביום שרי ולא נהירא שהרי מפורש בירושלמי דבלילה אסור כיון שאם היה יום היה רואה ולפי זה עוצם עיניו נמי אסור כיון שאם לא היה עוצם היה רואה הערוה

10. ש"ת מנחת יצחק חלק ב סימן פד

(ט) ומש"כ מענין לענין, בתנ"ד, לענין ערוה בעששית דאפילו רואה רק בבואה של מראה מלוטש אסור, ומטעם דהראיה מעוררת הרהורים לא טובים, הנה כל זה פשוט, וזה מכבר ראיתי שהעירו על דברי הר"י הקדוש בליקוטי תורה פ' ויקהל, עה"כ ויעש את הכיור נחשת במראות הצובאות, כתב בזה"ל, הנה בשעת הקרבת הקרבן היה הכהן מכיר בפניו מקום שפגם ובמחשבתו, והי' מנקה אותו מחטאו, ובאשה שאסור להסתכל בפניה הביא אותה לפני הכיור שעשו במראות הצובאות, ורואה שם צורתה ומכיר במחשבתה, והיה מנקה חלאתה עכ"ל"ק, לכאורה קשה ממ"נ, אם חיישי' להרהור כשמסתכל בפניה, אם כן גם במראות הצובאות שרואה צורתה שייך הרהור, ובת' מנחת אלעזר (ח"ג סוף סי' כ"ה) כתב לפרש הדברים עיין שם, אכן מש"כ כת"ה דמטעם הנ"ל אין ראייה, מהא דאיתא (בברכות כ"ה ע"ב), ערוה בעששית, אסור לקרות ק"ש נגדה, ולא יראה בך ערות דבר אמר רחמנא והא קמתחזיא, דאף ראי' בכה"ג הוי ראייה, משום דשאני התם, דאף ראייה שע"י מראה מלוטשת אסור בערוה כנ"ל...

11. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה פרק ב - דף כד עמוד א

תנו רבנן: אחד אומר גבוה שתי מרדעות ואחד אומר שלשה - עדותן קיימת. אחד אומר שלשה ואחד אומר חמשה - עדותן בטילה, אבל מצטרפין לעדות אחרת. תנו רבנן: ראינוהו במים, ראינוהו בעששית, ראינוהו בעבים - אין מעידין עליו.

12. ש"ת יחווה דעת חלק ד סימן ז

שאלה: האם מותר לקרוא קריאת שמע ולברך ברכת המזון כנגד הטלוזיה, בעת שמופיעה שם אשה בלבוש בלתי צנוע ?

...ואמרו עוד בברכות (כ"ה ע"ב) שאפילו ראיית ערוה בעששית, כלומר שזכוכית מפסקת בינו לבין אשתו כשהיא בטפח מגולה מגופה, אסור לו לקרות קריאת שמע, כי התורה תלתה הדבר בראיה, שנאמר ולא יראה בך ערות דבר, וכיון שהיא נראית דרך זכוכית אסור... ולכאורה היה מקום להעיר בזה ממה שאמרו במסכת ראש השנה (כ"ד ע"ב), בדין עדים המעידים לקידוש החודש על ראיית הלבנה, שאם ראה בעששית אינה נחשבת ראייה, ואין עדותם מתקבלת. וזאת בניגוד למה שמבואר בברכות כ"ה ע"ב והפוסקים הנ"ל שראיה בעששית נקראת ראייה. ותיירץ הגאון רבי שמואל אבוהב בשו"ת דבר שמואל (סימן רמ"ב), שבמסכת ראש השנה מדובר שהעדים ראו את הבבואה של הלבנה בעששית, ולא את גוף הלבנה דרך עששית, ולעולם ראיית גוף הדבר דרך עששית נחשבת לראיה גמורה. וכן דעת השבות יעקב חלק א' (סימן קכ"ו). וכן הסכים לחילוק זה מרן החיד"א בברכי יוסף (חשן משפט סימן ל"ה ס"ק יא). ולפי זה היה נראה לומר שאם רואה דמות האשה בראי או בטלויזיה, בטפח מגולה, מותר לקרות קריאת שמע, מכיון שאינו רואה את האשה עצמה, אלא רק את דמותה. וכן כתב הרב רבי יוסף שווארץ בשו"ת דברי יוסף (סימן כ"ג). וכן העלה בשו"ת נחלת בנימין (סימן כ"ו). אולם לאמתו של דבר יש לאסור גם ברואה את דמות האשה בראי או בטלויזיה, כי מכיון שטעם האיסור משום הרהור, כמו שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, שהעין רואה והלב חומד, אין הבדל בזה בין אם רואה את האשה עצמה או את דמותה וכמבואר בנדרים (ט' ע"ב), אמר שמעון הצדיק, מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד, פעם אחת בא לפני נזיר אחד מן הדרום יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו בני מה ראיית להשחית שערך זה הנאה, אמר לי רועה הייתי לאבא הלכתי למלאת מים מן הבאר ונסתכלתי בבבואה שלי במים ופחז עלי יצרי וביקש לטרדני מן העולם וכו', אמרתי, העבודה, שאגלחך לשמים, מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, ואמרתי לו, בני, כמוך ירבו נזירי בישראל. ע"ש. הרי שגם בהסתכלות של הבבואה יכול להגיע להרהור רע. וכן הוכיח במישור הגאון רבי אברהם פלאג' בשו"ת שמע אברהם (סימן מ"ו), שלענין הסתכלות בנשים גם כשרואה את דמותן במראה הדבר אסור, כיון שגם על ידי כך יכול לבוא לידי הרהור, והביא ראייה ברורה לזה מהגמרא של נדרים (ט' ע"ב) הנ"ל, וכן פסק הגאון הרגאצ'ובי בשו"ת צפנת פענח (סימן כ"ג), שאף על פי שיש חילוק בין כשרואה גוף הדבר בעששית לבין כשרואה את הדמות בראי, מכל מקום לגבי טפח מגולה באשה שהוא ערוה, גם במראה אסור. וכן העלה הגאון רבי רפאל אנקאוה בשו"ת קרני ראם (סימן ר"ז). ואין ספק שגם בטלויזיה יש לאסור כמו במראה. וכ"כ בפשיטות בשו"ת מנחת יצחק ח"ב (סימן פ"ד אות ז'), ובספר לקט הקמח החדש (עמוד רל"ב). וכן עיקר להלכה ולמעשה.

13. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כד עמוד א

אמר שמואל: קול באשה ערוה, שנאמר כי קולך ערב ומראך נאווה.

14. שו"ת יביע אומר חלק א - אורח חיים סימן ו

נשאלתי בדין קול זמר של אשה בגרמפון או ברדיו, אם יש בו משום קול באשה ערוה, וצריך להזהר שלא לשמעו בעת ק"ש ותפלה.

(א) בברכות (כד) אמר שמואל, קול באשה ערוה, שנאמר קולך ערב ומראך נאווה. ופרש"י ומדמשבח לה קרא בגוה ש"מ תאוה היא. ע"כ. ובהגמ"י (פ"ג מה' ק"ש הט"ז) כ', פי' רבינו חננאל, וקול אף על גב דאין נראה לעינים הרהור מיהא איכא, וכו'. ובתולה הרגילה בגילוי שער לא חיישינן דליכא הרהור, וכן בקול לרגיל בו. עכ"ל. ולכאור' היה נראה מפ'י הר"ח, דאע"ג דאין נראה לעינים כגון שאינו רואה את האשה ששומע קולה וגם לא הכירה מעולם, מ"מ הרהור מיהא איכא. ולפ"ז היה מקום להחמיר אף בקול אשה בגרמפון או ברדיו, מכיון שיש לחוש להרהור ע"י שמיעת הקול. אכן האמת בכוננת הר"ח היא על הקול גופיה שאינו נראה לעין, והיה ס"ד לומר שאין להחמיר בו כלל, ולא דמי לטפח באשה ערוה שנראה לעין. וארז"ל ע"פ ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, העין רואה והלב חומד, אבל הקול אין בו ממש ולא נראה לעין... ולעולם י"ל דבעינן שיהיה רואה את האשה המשוררת, ורק אז אמרינן קול באשה ערוה, כדאמרינן בסנהדרין (מה) גבי נסקלת ערומה דלא חיישינן להרהורא, וכ"ת אתי לאתגרויי באחרנייתא, אמר רבה גמירי אין יצה"ר שולט אלא במי שעינו רואות.

(ב) והנה כשמכיר את האשה ששומע קולה, נראה דבדאי יש לאסור משום קול באשה ערוה. וכדמשמע בתוס' סנהדרין (מה) שכ', דהא דאמרינן במגילה (טו) כל האומר רחב רחב מיד נקרי, האמר התם בידועה ומכירה. ע"כ. ומשמע שאף שאינו רואה אותה כיון שמזכיר את שמה בא לידי הרהור, וה"ל כששומע את קולה... וכן מוכח בע"ז (כ): לא יסתכל אדם באשה נאה ואפי' פנויה וכו', ולא בבגדי צבע של אשה, ומוקי לה התם אפי' (הבגדים) שטוחין ע"ג כותל, אמר רב פפא ובמכיר בעליה. ופרש"י, לא בבגדי וכו', שזוכר את האשה כמו שהיא מלובשת בהן שמייפין אותה ומהרהר אחריה, וכו'. ודוקא בגדי צבעונין לפי שהאשה נאה בהן ולא שכיחי וכו'. ע"ש. וה"ל לשומע קול אשה שמכירה לא גרע מבגדי צבעונין....

(ג) ולא עוד אלא שהיה מקום להחמיר בשומע קול אשה אפי' באינו מכירה מעולם כיון שקולה יוצא מגופה, ול"ד לבגדי צבעונין שלה שהצריכו דוקא מכירה, שהבגדים הם חוץ מגופה, לכן צ"ל מכירה, שאז זוכרה כמו שהיא מלובשת, אבל בקולה יש להחמיר יותר, וחיישינן להרהורא....

(ד) ולפ"ז אף יעל בקולה דקאמר הוי בידועה ומכירה דומיא דרחב, וא"כ משמע דהא דקול באשה ערוה היינו דוקא בידועה ומכירה, ואף על גב דיעל בקולה ר"ל אף בקול דיבורה, וכ"מ במהרש"א (שם), מ"מ נחתין דרגא לשאר הנשים בקול זמר דבעינן בידועה ומכירה. והגם שיש לצדד עוד בזה, הנה ראייתו בשו"ת מהר"ם שיק (חאה"ע סי' נג) שכ', דנראה דלא שייך קול באשה ערוה אלא ברואה את פניה או יודעה ומכירה, כעין מ"ש במגילה (טו) רחב בשמה זינתה ויעל בקולה וכו' והוא דידעה ומכירה. וכן אמר' בהא דאסור להסתכל בבגדי צבעונין, דדוקא במכירה, וכדק"ל באה"ע (סי' כא ס"א), אבל באינו רואה אותה בפניה ואינו מכירה נראה דאין חשש כלל. עכת"ד....

(ו) וחזי הוית בשו"ת פרי השדה ח"ג (סי' לב) שנשאל ג"כ בנידון שמיעת קול זמר של אשה בגרמפון, ופסק להחמיר, מפני שהקול מביא לידי הרהור, שאיזה חילוק יש בין שומע קולה ממש לקול הזמר שבכלי הזה (גרמפון), דפשיטא דהא דאסור קול זמר אשה, היינו אפי' אינו מסתכל בה אלא היא בחדר אחר והוא שומע קולה ג"כ אסור. עכת"ד. ואין הנידון דומה לראיה, דהתם יודעה ומכירה, הלא"ה י"ל דשרי. ובפרט שכבר נפסק הקול של האשה, והוי כמו שאין לו עיקר. וכ"כ הגרא"י ניימרק באשל אברהם (ברכות כד). ע"ש. (וע"ע בפירות הנושרין שם דף שח ע"ב). וע"ע בשו"ת חלקת יעקב (סי' קסג) שנשאל ג"כ בקול אשה ברדיו, ופסק להחמיר, שאע"פ שאמרו אין יצה"ר שולט אלא במה שעינו רואות, היינו דוקא לענין להרהר בה אח"כ, אבל בשעת שמיעת הקול והוא נהנה זהו גוף האיסור והוי ערוה אף באין יודעה ומכירה, והרי ערוה בעששית דאסור וכו'. ע"ש....

(ז) אולם אחרוני זמנינו נטו להקל בזה... וע"כ אין להתיר כאן אלא באופן שלא הכירה מעולם. וע"ע בשו"ת בית דוד לייטער (סי' קפח) שג"כ כ' להקל בשמיעת קול אשה ברדיו. ע"ש. וידידי הרב הגאון ר"מ טולידאנו בשו"ת ים הגדול (סי' כט), דהגרמפון אינו הקול עצמו רק בת קול שנקלט בלוח הגרמפון ופסק כח המשמיע, ואין בו משום קול באשה ערוה. אולם ברדיו וטלפון כ' דהוי כחו דמשמיע. ע"כ....
(יא) ונראה דעכ"פ אם ראה צורתה בתמונה אין להקל בזה וחיישינן להרהור...
(יב) אלא דמספקא לי אם היה יודעה ומכירה. ואח"כ מתה, אם מותר לשמוע קולה בגרמפון או ברדיו, אם נימא הא אזלא לה....

(יג) המורם מכל האמור דביודעה ומכירה אפי' ע"י תמונה אסור לשמוע קולה בגרמפון או ברדיו, אבל אם אינו מכירה מותר, ואין בזה משום קול באשה ערוה. והנלע"ד כתבתי.

15. שר"ת יביע אומר חלק ט - אורח חיים סימן קח

(מג) בעמוד נז אות יג, אף על פי שאמרו (ברכות כד א) קול באשה ערוה, השומע קול זמר של אשה דרך הרדיו, ואינו מכירה, מותר לקרוא קריאת שמע ולברך ברכות, וירכז מחשבתו לכוין בברכותיו. וכמו שהעלתי בשר"ת יביע אומר (חאו"ח סי' ו), [ומה שכתבתי שם שאם ראה אותה בתמונה ג"כ, אסור, אינו מוכרח, שיש לומר דהא דאמרינן בתענית (ה ב) האומר רחב רחב מיד נקרי, "ביודעה ומכירה", זהו רק כשראה אותה בחיים חיותה במלא קומתה, וכ"כ הגר"ח בספר בן יהוידע (תענית ה ב), שאם ראה אותה בצורה ותמונה בלבד, אין לחוש. ואף לגבי השומע קולה, והכירה בתמונה בלבד, לית לן בה. ובאמת דבלאו הכי השומע קול אשה ברדיו, אין זה קול אשה ממש, כמ"ש הגר"ש אלישיב, הובא בספר ישיב משה טורצקי (עמוד יד), שהשומע קול זמר של אשה ברדיו, אפילו אם מכיר אותה, מותר, כי אין זה קול אשה ממש, אלא חיקוי של קולה על ידי גלי חשמל. ע"ש. וכן ראיתי עוד בשם הגר"ז מבריסק זצ"ל. ודבריהם נכונים. ושלא כמ"ש בשר"ת באר משה ח"ז בקונטרס החשמל סי' קט, שאפילו אינו מכירה אסור, מפני שהוא קולה של האשה ממש]. ומכיון שכל הדין של קול באשה ערוה, הוא רק מדרבנן, כמ"ש החיי אדם (בנשמת אדם כלל ד סי' א). וכ"כ בשר"ת מהר"ם בריסק ח"ב (סי' ע), ובשר"ת חלק לוי (סי' לז), וכ"כ בספר נחמד למראה על הירושלמי (פ"ב דחלה, דף קפ ע"ג). וע"ע בשדי חמד (מע' ק כלל מב). הילכך בודאי שיש לסמוך על האמור להקל. ואכמ"ל.

16. בית ברוך (ר בנימין זילבר) ד"ח

ונראה פשוט דקול זמר אשה ערוה אין הבדל בין אם רואה האשה ומכירה או שהיא נמצא בבית אחר ואין מכירה כלל לכן קול זמר של אשה ברדיו הוא דיני כאשר נתבאר בין לענין איסור שמיעה ובין לענין דבר שבקדושה. [ול"ד להא דאמרינן ב"ע כ' ב' ומכירן בעליהן דשם לאו משום נהנה בן הערוה הוא דאין הנאה במסתכל על בגדי צבעונין אלא משום דזכיר לו האשה ויבא לידי הרהור, אבל כאן דאיסורו משום נהנה מהערוה לעולם אסור...]

17. שר"ת ציצן אליעזר חלק ה סימן ב

שמיעת קול זמר של אשה וע"י הרדיו ב"ה. יום ועש"ק כ"ז סיון תשט"ו, ירושלים עיה"ק תובב"א. לכבוד ידידי הרב הגאון בקי נפלא וכו' מוהר"ר עובדיה יוסף שליט"א .

...והנה עיינתי בגוף דברי המהר"ם שיק ואין אני רואה שיכתוב דברים כאלה להתיר בדרך כלל הקול באשה ערוה כשאינו רואה את פניה ואינו יודעה ומכירה, כי המדובר בכל דברי תשובתו שם הוא רק בנוגע לענין לשאול בשלומה או לשלוח לה שלום ע"י שליח, שבקדושת ד' ע' וב"מ ד' פ"ז ובקשר לדברי הרשב"א בברכות ד' כ"ד שמבואר דשאלת שלום גרע מסתם דיבור דאיכא חיבה, הא לא"ה דוקא קול זמר אסור...]

(ג) אלא שכאמור יש אבל צד דיון להתיר שלא בפניה עפ"י האמור בראב"ה ומטה משה הנ"ל, ויהיה מזה יסוד וסיוע להבית שערים והמערכי לב שהשיבו להתיר למעשה בשמיעת קול שיר ע"י פאנאגראף וראדיו [המערכי לב שם התיר שלא בשעת ק"ש ותפלה, ומהנ"ל אפשר ללמוד גם על שעת ק"ש ותפלה ואולי רק על שעת ק"ש ותפלה, עיין ברא"ש פ"ג דברכות סי' ל"ז, ויש להאריך].

... (ד) בנוגע למה שמזכיר כת"ר באות ו' בשם יריעות האהל שבס' אהל מועד (ח"א ד' נ') שכותב לחלק היכא שאינה לפניו ואינו יודעה ומכירה בין קול נעים וערב לבין קול שאין הנאה ממנו. ברצוני להעיר בזה שבשדי חמד מערכת ק' כלל מ"ב מובא לחלק בכזה בסתמא בשם ספר דברי חפץ, דכל שאינו קול של שירי עגבים ואינו מתכוין ליהנות מקולה כמשוררת דברי שירות ותשבחות לאל יתברך בשביל נס או שפועה להרדים הילד או שמקוננת על מת לית לן בה כל דלא מכוין ליהנות מקולה. ומסתמיות החילוק משמע שכוננת חילוקו זה הוא על כל גוונא אפילו ביודעה ומכירה ואפי' כשהיא בפניו, ודלא כהיריעות האהל שם, [וע"ש בשדי חמד שכותב על הדברי חפץ הנ"ל דאף כי ודאי נכון להחמיר שלא כדברי הרב דברי חפץ מכל מקום אינו בסוג דברים תמוהים חלילה].

... (ה) בצירוף כל הנז' ישנו משום יתובי דעתא בחתירת אהפוכי בצדדי כחא דהיתרא בשמיעת קול זמר בגוונא של שעת הדחק כגון למי שנמצא בשעת זמן התפלה או עשיית ברכה או הלימוד במקום ובסביבה שלא יוכל להמלט משמיעת הקול זמר, כאשר הוא דבר המצוי בעוה"ר בזמנינו זה שהרבה מהחרדים לדבר ד' גרים מתוך ההכרח עקב קושי השגת - הדירות בסביבות כאלה העושים כל ימיהם כחגים ומבלים בהילולא וחניגא, ואין כח בידנו להעמיד הדת על תלה, וכל כדומה לזה, ורבים מיראי ד' לבם נוקפם בכל עת על כשרות התפלה הברכות והלימוד, ובכל הנ"ל ישנם נטפי ניחומים הלכתיים אשר יש בהם בכדי להמתיק את המרירות ולהניח את הדעת על כגון מצבים כאלה, ובפרט כשהקול זמר נשמע ווא ע"י הרדיו שיש לזה גם צד ההיתר של שלא בפניה, וברוב פעמים - רובם כאלה - גם אינו יודעה ומכירה, כפי שביאר בזה כת"ר, וגם עפ"י היסודות שכתבנו בזה לעיל בדברינו .

ועוד זאת כשהקול הוא ע"י הרדיו נראה טעם נוסף להתיר מפני שאין זה קול האשה ממש, אלא עוברים כחתף כמה גלגולים עד שנוצר מחדש הברת הקול, ודלא כמו שכותב בזה בספר ים הגדול להרב הגר"מ טולידאנו שליט"א בס' כ"ט (שמזכירו גם כת"ר באות ז) דברדיו קול האיש הקורא בעצמו נשמע לאזן השומע ע"ש, דזה אינו, וכאשר ביארתי והוכחתי כבר על כך בספרי שר"ת ציצן אליעזר ח"ד סי' כ"ו, על יסוד בירור ממומחים לאותו דבר, (בדברי שם לענין שמיעת תפלת ציבור ויצאה י"ח דרך רדיו) דהקול ששומעים אינו קול האדם, דקול האדם חולף ונעלם ונהפך לזרם משתנה וגלי האויר משתנים לזרמים חשמליים קטנים ושוב מתחלפים הזרמים החשמליים לגלי - אויר וחוזר ונוצר מחדש גלי - קול, וזאת בעזרת המנורות המגבירים את הזעזועים הנעשים ע"י האדם מעצמת דיבורו, ע"ש ביתר אריכות. וא"כ הרי יוצא שאין אנו שומעים בכלל בהרדיו את הקול המקורי של האשה כי אם ההברה של הקול, ולכן יש מקום לצידוד היתר בזה מתוך לימוד ק"ו ממה שמצינו שאין יוצאין בכגון דא לענין מצוה כשמיעת קול שופר וקריאת המגילה משום דנחשב זה כקול הברה בעלמא, וא"כ עא"כ שלא יחשב ככזאת לעון של שמיעת קול ערוה, כי הרי מדת /מדה/ טובה מרובה ממידת פורעניות, ובלבד שלא יתכוין ליהנות, דאל"כ הרי נחשב זה בכל אופן שהוא פריקת עול הקדושה והטהרה ומגונה הדבר עד למאד, והחובה התמידית המוטלת על האיש הישראלי הוא לכוין לבו לטהר נפשו מטומאות הנפשות שהן מחשבות האון ודעות הרעות ולהביא נפשו במי הדעת, וכדברי הרמב"ם בסוף ה' מקואות. מאפס הפנאי אסיים בזה ברגשי אהבה וחבה. ידידו מוקירו ומכבדו אליעזר יהודא וולדינברג.

18. שר"ת עשה לך רב חלק ג סימן ו

אם מותר לשמוע שירת אשה כשיושב רחוק ואינו רואה אותה

הנני מאשר קבלת מכתבך מיום ט"ז דנא, ואשיבך בקצרה מאפס הפנאי:
 החילוק בין מכירה לאינו מכירה, ידוע בדברי הפוסקים, ומקורו בסוגיא דמגילה (ט"ו). וכבר אמרו שאין יצה"ר שולט אלא במי שעניו רואות (סנהדרין מ"ה). ועיין בשד"ח בפאת השדה כללים סימן קמ"ט, ואפילו אם מכירה ע"י תמונה כתבו הפוסקים לאסור, והסמיכוהו על ההיא דמגילה. ועיין מ"ש הרב שבות - יעקב (בספרו עיון יעקב על אגדות הש"ס עין - יעקב בתענית ה' ב) והדברים ארוכים.
 מעתה, פשוט טעם ההיתר כששומע קול אשה ברדיו ואינו מכירה להתיר ק"ש ותפילה וכו' משום שאין יצה"ר שולט וכו', וכל זה באופן שאי אפשר לו בדרך אחרת.
 ופשוט ביותר שאין הבלד אם הקול מגיע לו ישירות, או באמצעות מקרופון וכו' אבל עצם השאלה תמוהה מי התיר כל עיקר לשבת באולם שאשה שרה על הבמה, בין קרוב או רחוק. ואפילו קול פנויה שנוי במחלוקת גדוה"פ וכו' ואף אם ירצה הסומך לסמוך על המקילים היינו דוקא במקרה שמגיע לו הקול ורוצה לקרוא ק"ש וכו', אבל לשבת באולם במצב זה פשוט שאסור מעיקרו וזו אינה צריכה לפנים.

19. הליכות שלמה פרק כ"ב

שמיעת קול זמר אשה מתוך הקלטה, וכן רית צורת אשה כתמונה, אף שאין בזה משום ערוה, מכל מקום כיון דשייך חשש הרהור לא יאמר אז דברי קדושה
הרעה כב – ודוקא מהקלטה, אבל אם היא שרה עכשיו, א, שהשמיעה היא ע"י מכשירים חשמליים חשיב כערוה ואסור

20. ישכיל עבדי ה"ב

ד' יצא לנו מזה, שאפי' קול בעלמא נאשכ כוא ערוה, אבל נאי מבי תנאים, א. נמשוח אהכ פכ אל פכ, כמ"ש כמפי על ככיא דפי"א דאנוח אל תרנכ שיחכ עם האשכ, ב. דאפילו נאיו משוח, אס הוא מתכוין ושם לב לדבירי וקול, כרי מקרנכ הנאחו בזכ ואקור משום ערוה, ואין סיי נזכ בין אס מכירה או לא, מכיון שעלם הקול עלמו יש נז הנאכ למי שמכוין אליו ושם לב לקולה, ולכן יש לאקור גם כרדיו, מכיון שכוא מתכוין ליהנות מפקול, וכרי הוא נכנה מכערוה, זכ כנלפיד.

21. Rabbi Chaim Jachter

Recordings and Radio Broadcasts

Twentieth Century Halachic authorities have also debated whether the Kol Isha prohibition applies to recordings and radio broadcasts. Rav Eliezer Waldenberg (Teshuvot Tzitz Eliezer 5:2) rules leniently based on two considerations. The first is that the Gemara (Sanhedrin 45a) states, "The Yetzer Hara is not interested in what the eyes do not see." The second is that technically he does not hear the woman's voice because radio broadcasts and recordings are mere electronic reproductions of the woman's voice. Rav Waldenberg writes that if we cannot fulfill Mitzvot such as Tekiat Shofar and Kriat Megila when hearing them on the radio, then the prohibition of Kol Isha does not apply over the radio. Rav Yosef Eliyahu Henkin (cited by his grandson Rav Yehudah Henkin, Teshuvot Bnei Banim 2:211 and 3:127) agrees with this position. Rav Y.E. Henkin was unsure whether the prohibition applies to hearing a woman's voice broadcasted on television (ibid.). This might be because only one of the two lenient considerations that apply to the radio question is relevant to the television issue. Rav Waldenberg cautions, though, that listening to a woman's voice on the radio is prohibited "if his intention is to enjoy her singing."

Rav Yaakov Breisch (Teshuvot Chelkat Yaakov 1:163), on the other hand, forbids a man to listen to a female voice on the radio. He reasons that the aforementioned Gemara in Sanhedrin 45a does not apply when there is some form of connection with the woman. He argues that a man's Yetzer Hara is interested even if he only hears a woman's voice. He rules strictly even in case where the listener is not acquainted with the singer. Rav Shmuel Wosner (Teshuvot Shevet Halevi 3:E.H.181 and Rav Binyamin Silber (Az Nidberu 9:9) also rule strictly on this question.

Rav Ovadia Yosef (Teshuvot Yabia Omer 1:6) and Rav Chaim David Halevi (Teshuvot Aseh Lecha Rav 3:6) adopt a compromise approach to this issue. They permit listening to a female voice on the radio only if the listener is not acquainted with the singer. They both rule strictly, though, even if the listener once glimpsed a picture of the singer. Rav Ovadia rules that the prohibition applies even if the singer is not alive.

Rav Chaim David Halevi asserts that there is absolutely no basis to permit Kol Isha merely because the woman is singing into a microphone. He writes that the prohibition applies even if the man is not, technically speaking, hearing the woman's voice. Rav Waldenberg's aforementioned lenient ruling applies only when the man does not see the woman. Rav J. David Bleich (Contemporary Halachic Problems 2:152) notes that no recognized Halachic authority rules that the use of a microphone alone mitigates the prohibition of Kol Isha.

22. R. Ellinson - Depends on whether Kol Isha attracts the man to the woman singing, or arouses him in general.